

Objavljanje slovenskih klasikov v zbirki Kondor je bilo neposredno zvezano z delom prof. Tomaževiča. Levstik, Kersnik in Gregorčič so bili avtorji, ki jih je bilo potrebno za mladi rod predstaviti čimbolj zanimivo in strokovno ustrezno. To se je profesorju nedvomno posrečilo. Zvezki, ki vsebujejo Levstikovega *Martina Krpana* in *Popotovanje iz Litije do Čateža*, Kersnikovo *Jaro gospodo*, romana *Ciklamen* in *Agitator* ter izbor Gregorčičevih pesmi, so še danes – ob ponovnih izdajah – zelo uporabni, spremne besede zanimive in tehtne, interpretacije upoštevanja vredne in opombe izčrpne.

Čas, ko se je prof. Tomaževič ukvarjal s pripravljanjem teh izdaj, je rodil tudi nekaj razprav, npr. *Motivi in oblika Jenkove poezije* (JiS 1956/57), *Slovensko slovstvo v Beneški Sloveniji* (JiS 1957/58), *Kosovelova socialna pesem* (JiS 1961/62). Vsi ti sestavki izpričujejo avtorjev smisel za literarnozgodovinsko raziskovanje, bogato znanje in posluš za estetsko vrednotenje. Zato je toliko bolj škoda, ker ni napisal več, saj so prispevki obetali resno, poglobljeno in inventivno razpravljanje o posameznih pojavih v slovenski književnosti. Očitno je, da je profesorja zlomilo preobsežno pedagoško delo na eni in prešibko zdravje na drugi strani; oboje mu je branilo, da bi svoje sposobnosti in strokovno usposobljenost usmeril v nadaljnje raziskovanje slovenskega slovstva. Toda naj bo kakorkoli že, sledovi so ostali in sleherni, ki bo preučeval »Tomaževičeve teme« v prihodnje, ne bi smel mimo njegovih prispevkov.

Tiho, neopazno, skromno je odšel profesor Tomaževič od nas, tako, kot je živel. Vendar ne bo mogoče pozabiti, da je v sebi nosil veliko duhovno bogastvo: človeško plemenitost, dragocene življenjske izkušnje in obilo znanja. Mnogi so bili vsega tega deležni in ostali mu bodo vedno hvaležni.

Gregor Kocijan
Pedagoška akademija v Ljubljani

Literarnozgodovinsko gradivo

DOPOLNILO K ČLANKU »SLOVENSKA KNJIŽEVNOST V ROMUNIJI«

Ob branju članka »Slovenska književnost v Romuniji« (Slavistična revija 33/1985, št. 4, str. 466–470) se zdi, da sta njegovi avtorici, V. Rus in V. Fränku, prepričani, da je prva slovenska leposlovna knjiga v romunskem prevodu izšla leta 1973. Res so to leto izšle tri slovenske leposlovne knjige: I. Cankar, *Hlapec Jernej* in njegova pravica (*Dreptatea lui Jernej*, Bukarešta 1973) v prevodu Valentina Deşliuja; B. Zupančič, *Sedmina* (*Salutari Mariei*, Bukarešta 1973) v prevodu D. Manuja in V. Vescuja, poleg tega pa še L. Suhodolčan, *Skriti dnevnik* (*Žurnalul teinuit*, Bukarešta 1973) v prevodu E. Damijana; tega prevoda pa avtorici ne poznata (Gl. *Le livre slovène*, 13/1975 št. 3/4, str. 24).

Letnico 1973 pa je treba pomakniti za 44 let nazaj, ko je socialistični dnevnik *Adeverul* (*Resnica*) leta 1928 od avgusta dalje objavljial Cankarjevega *Hlapca Jerneja*. Naslednje leto (1929) pa je isto delo, ki ga je prevedla Lia Hirsu – verjetno po francoskem prevodu

te knjige v Parizu leta 1926, izšlo pri isti založbi v Bukarešti. Prevod pod naslovom Var-
tolomei argatul și dreptul său so ponatisnili Romuni v naši državi z istim imenom v manj-
šinski reviji »Libertatea« (Svoboda, Pančevo 1955), odlomek iz knjige je objavila še druga
romunska revija pri nas, Lumina (Vršac 1959). Glede novega prevoda Cankarjevega
Hlapca Jerneja pa je treba reči, da ga je pesnik in prevajalec Valentin Dešliu poromunil
po izvorniku, kar ne velja za večino drugih prevodov in slovenščine, ki so delani po srb-
skohrvatskih prevodih. Dne 5. januarja 1971 je namreč ta romunski književnik
obiskal Slovansko knjižnico v Ljubljani in si za eno leto izposodil izvornik »Hlapca Jer-
neja«. Po ogledu knjižnice in pogovoru o slovenskih prevodih iz romunske književnosti
– ravnatelj knjižnice je namreč objavil kratko bibliografijo slovenskih prevodov iz ro-
munščine v reviji »Lumina« (Vršac 1962, str. 372–375) – je romunski prevajalec odšel na-
zaj v Romunijo in se spet vrnil 31. maja 1973 v Slovansko knjižnico po dveh letih in pol
in prinesel s seboj poleg izposojene Cankarjeve knjige še njen tiskani romunski prevod
ter vanj napisal v lepi slovenščini posvetilo in zahvalo ravnatelju, ki mu je izvornik po-
sodil. Pozneje je V. Dešliu prevedel še Mire Miheličeve roman Mavrica nad mestom (Cur-
cubeu peste oras, Bukarešta 1981), skupaj z ženo Mihaelo pa sta prevedla še A. Ingoliča
novelistično zbirko Prepovedana ljubezen (Dragoste interzisă, Bukarešta 1981), še prej
pa zbirko slovenskih pravljic Nesmrtno povesti (Povesti nemuritoare, Bukarešta 1977).

Izjava avtoric, da je kratki oris slovenske književnosti v uvodnih besedah k Ingoličevi
knjigi »edini . . . prikaz zgodovine slovenske literature, ki ga lahko zasledimo na romun-
skih tleh« (str. 467), velja samo za starejše obdobje, kajti za sodobno slovensko književ-
nost imamo na razpolago daljšo študijo Cirila Zlobca »Slovenska literatura danes« (Lite-
ratura slovena azi). Študija je objavljena v romunski reviji »Steaua« (Cluj) 7/1981 str.
13–14, prevedel pa jo je Richard Sirbu. Lektor Slavistične revije je prezrl na str. 467 ne-
prijetno mesto, kjer pravi avtor (?), da sta Mihaela in Valentin Dešliu *poslovenila* (namesto
poromunila) tudi slovenske ljudske bajke. Ime prevajalca Kosovelove poezije menda ni
Cimeci, marveč Čarneci, kakor piše v Kosovelovi romunski zbirki Extazul morții. Zani-
mivo je, da je prevajalec obiskal Kosovelove sorodnike v Ljubljani in jim osebno izročil
prevedeno knjigo.

Na kraju še nekaj pripomb *pro domo*. Kljub odličnemu in občudovanja vrednemu »Slo-
venskemu leksikonu novejšega prevajanja« (Koper 1985), ki ga je sestavil Janko Moder
s sodelavci, se je v knjigi pri romunskih prevodih iz slovenske književnosti vtihotapilo
nekaj nepravilnosti. Kakor je iz članka v Slavistični reviji razvidno, se je slovenska po-
ezija začela prevajati v romunščino v začetku 70. let, kar enako velja tudi za slovensko
prozo, z izjemo Cankarjevega Hlapca Jerneja iz leta 1928 oz. leta 1929. Kraj izida knjig,
ki jih bomo spodaj našeli, ni Bukarešta, kakor to piše v Leksikonu, temveč dve središči
naših romunskih sodržavljanov, Vršac v Banatu in Pančevo v Bački. V Vršču so izšle na-
slednje slovenske knjige v romunskem prevodu: M. Klopčič, Mama (Mati) 1950; F. Bevk,
Ciinele Polak (Pes Polak) 1959; F. Bevk, Carte despre Tito (Knjiga o Titu) 1960; J. Vandot,
Meculită (Kekec nad samotnim breznom) 1960; T. Seliškar, Echipajul Pescarușul albastre
(Bratovščina Sinjega galeba) 1961. Vse te knjige so izšle pri romunski založbi Libertatea
(Svoboda), ki se je brzkone med leti 1961 in 1962 preselila v Pančevo. Tu sta v isti založbi
izšli še dve knjigi: A. Gavril in R. Flora, Poezia iugoslavă contemporană (Sodobna jugo-
slovska poezija) 1964, in M. Dolinga, Margaritarele (Šmarnice) 1965.

Francé Dobrovoljc
Ljubljana